

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารจัดการประเพณีแข่งเรือสองฝั่งโขงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
ผู้วิจัย	นางดวงมณี เพชรสุวรรณรัมย์
กรรมการควบคุม	อาจารย์ ดร.บุญสม ยอดมาลี และอาจารย์ ดร. สุนทร โพธิสาร
ปริญญา	ศศ.ม. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2551

บทคัดย่อ

ปัจจุบันมีการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของชาวจังหวัดมุกดาหาร และแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของประเพณีการแข่งขันแข่งเรือสองฝั่งโขง ศึกษาลักษณะการบริหารจัดการประเพณีการแข่งขันแข่งเรือสองฝั่งโขง ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการประเพณีการแข่งขันแข่งเรือสองฝั่งโขง เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยศึกษาประเพณีแข่งเรือสองฝั่งโขง ได้แก่ ประเพณีแข่งเรือในเขตเทศบาลเมืองมุกดาหาร และประเพณีแข่งเรือที่เมืองไคสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจ แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ประวัติความเป็นมาของประเพณีแข่งเรือสองฝั่งโขงในอดีต บรรดาหัวเมืองน้อยใหญ่แถบลุ่มน้ำโขงต่างนัดหมายมารวมกันที่หัวเมืองใหญ่ เพื่อประกอบพิธีค้ำน้ำพัฒนาสัตยา โดยในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปีเป็นวันประกอบพิธี เมื่อขบวนเรือมารวมกันเป็นจำนวนมาก จึงเกิดความคิดให้มีการประกวดแข่งขัน จัดประดับตกแต่งเรือที่เป็นพาหนะในการเดินทางให้มีความสวยงาม ทั้งด้านความสวยงามของขบวนแห่และลำเรือ รวมทั้งการประกวดแข่งขันความเร็ว ถือเป็นปฏิบัติเป็นประเพณีสืบทอดต่อกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาได้มีการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านพี่เมืองน้อง ทางจังหวัดมุกดาหารร่วมกับแขวงสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้มีการส่งคณะผู้แทนและเรือแข่ง เดินทางมาร่วมงานประเพณีแข่งเรือออกพรรษาของทั้งสองฝ่าย เพื่อเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นไว้ ด้วยพื้นฐานของขนบธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน พิธีกรรมและการจัดงานประเพณีแข่งเรือจึงไม่แตกต่างกันมากนัก

ลักษณะการบริหารจัดการประเพณีแข่งเรือสองฝั่งโขงทั้งฝั่งสะหวันนะเขตและฝั่งมุกดาหาร มีลักษณะการบริหารจัดการที่คล้ายกัน คือ ด้านนโยบายได้มีการตกลงร่วมกันทั้งฝั่งแขวงสะหวันนะเขต และจังหวัดมุกดาหาร เริ่มจากการเตรียมงานจนกระทั่งเสร็จงาน ได้มีการวางแผนร่วมกัน ด้านสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม ได้มีการดำเนินการที่ใกล้เคียงกัน เช่น มีการวางแผนป้องกันโรคระบาด เตรียมการเรื่องการรักษาพยาบาลภายในงาน การจัดเตรียมแพทย์ พยาบาล ด้านความปลอดภัยก็ได้มีการวางแผนรักษาความปลอดภัยทั้งทรัพย์สินและอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นสามารถแก้ปัญหา ให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา เพื่อความปลอดภัยของประชาชนของแต่ละเมืองด้วย ด้านการบริการมีการวางแผน โฆษณาประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลการจัดงาน เพื่อเผยแพร่ประเพณีอันดีงามให้ชาวโลกได้พบเห็นวัฒนธรรมอันเก่าแก่ที่เรารักษาไว้ให้ลูกหลาน ได้สืบทอดต่อไปเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ภาษา การแต่งกาย อาหาร วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถานที่เก่าแก่และทรงคุณค่าเพื่อให้เกิดความประทับใจ ด้านศิลปะการแสดงแต่ละฝ่ายมีการจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง อย่างอ่อนช้อยและงดงาม

แนวทางการบริหารจัดการ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในงานประเพณีแข่งเรือสองฝั่งโขงมีดังนี้ ควรมีการส่งเสริมโดยการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดสภาพแวดล้อม การรณรงค์ประชาสัมพันธ์งานประเพณีแข่งเรือออกพรรษาสองฝั่งโขงใช้จุดเน้นเรื่องการข้ามฝั่งโขงชมประเพณีแข่งเรือที่แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยจัดร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและกระทรวงการท่องเที่ยวประจำแขวงสะหวันนะเขต การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำมีเรือสำราญล่องชมธรรมชาติบรรยากาศสองฝั่งโขง ส่งเสริมให้มีตลาดน้ำจำหน่ายสินค้าและอาหารทางเรือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวท่องเที่ยวชมธรรมชาติสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบทัวร์ธรรมชาติในวันสำคัญทางศาสนาแนวทางการจัดการเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การจัดให้มีตลาดในตอนกลางคืน ลักษณะคล้ายตลาดไนท์บาร์ซ่าที่เชียงใหม่หรือตลาดมืดที่หลวงพระบาง โดยมีการจำหน่ายสินค้า OTOP เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีรายได้เป็นการกระจายรายได้ในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

โดยสรุป แนวทางการบริหารจัดการประเพณีแข่งเรือสองฝั่งโขงเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณีแข่งเรือเป็นประเพณีที่มีความสำคัญ เป็นมรดกทางวัฒนธรรม จึงสมควรอย่างยิ่งที่ให้มีการอนุรักษ์ส่งเสริม เพื่อให้ลูกหลาน ได้สืบทอดประเพณีอันดีงามต่อไป

TITLE A study of Guidelines for Management of Boat Race Tradition of the two Mekhong Banks for Cultural Truism Promotion

AUTHOR Mrs. Duangmani Phetsuwannarangsi

ADVISORS Dr.boonsom Yonmalee and Dr. Sunatr Photisan

DEGREE M.A. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2008

ABSTRACT

Tourisms, particularly cultural truism, is currently being promoted as conservation of traditions, cultural, and indigenous knowledge which are outstanding identities of the people in Changwat Mukdahan, Thailand, and Khwaeng Sawannakhet, the Lao People's Democratic Republic. A large number of tourists visit the races every year. The purposes of this qualitative study were to examine the history and background of boat race tradition of the two Mekhong banks, to examine characteristics of management of boat race tradition of the two Mekhong banks, and to investigate guidelines for management of boat race tradition of the two Mekhong banks, for cultural truism promotion. The study was conducted by examining boat race tradition of the two Mekhong banks which included boat race tradition in Mukdahan municipal area and boat race tradition in Mueang Kaison Phomwihan, Khwaeng Sawannakhet, and the Lao People's Democratic Republic. The instruments used for collecting data were a survey form, an observation form, and an interview form. The results of the study were presented by means of a descriptive analysis.

The results of the study revealed that for the history and background of boat race tradition of the two Mekhong banks in the Mekhong basin made an appointment to come to get together in a large provincial town to perform a ceremony of taking the oath of allegiance to the king. They have upheld the fifteenth of the Waxing Moon in the eleventh lunar month every year as the day of performing the ceremony. When the procession of a large number of boats comes together, an idea occurred that there should be boat competitions. Decoration of boats as traveling vehicles to be beautiful in beauty of the processions and boats including boat speeds. This tradition has been upheld from relationship between brothers' tow. Changwat Mukdahan has cooperated with Khwaeng Sawannakhet, the Lao People's Democratic Republic in sending a delegation and race boats to participate in the boat race tradition on the day at the end of Buddhist Lent of boats sides as

conservation and promotion of local good custom, tradition, and cultural. Due to similar foundations of cultural and tradition, the ritual and organization boat race tradition were not much different.

For the characteristics of management of boat race tradition of the two Mekhong boats, Khwaeng Sawannakhet and Changwat Mukdahan had these similar characteristics of management. In terms of policy, boat Khwaeng Sawannakhet and Changwat Mukdahan had mutual agreements beginning from preparation of the festival to the end of the tradition. Boat sides made plans together. In terms of health and environment, they had such close operation to each other as planning for preventing epidemics, and preparing available physicians and nurses. In terms of safety, there was planning for keeping safety of properties and preventing accidents which might occur. They could solve problems and give help all the time for safety of people in each town. In terms of services, there were planning, announcements, and tourist tradition of the festival to disseminate this good tradition to people of the world the see this old cultural preserved by us for our children to adhere for cultural truism promotion as our identity such as language, costumes, foods, the way of life, tourist attractions as old and valuable places to organized performance on art and cultural as its own identity which was graceful and beautiful.

For guidelines for management in terms of cultural tourism promotion at the festival of boat race tradition of two Mekhong banks: there should be promotion by improving landscapes, arranging environments, campaigning and publicize the boat race tradition of the two Mekhong boats on the day of the end of Buddhist Lent by using on emphasis on crossing the Mekhong river to visit boat race tradition in Khwaeng Sawannakhet, the Lao People's Democratic Republic by organizing jointly with Tourisms Authority of Thailand and Ministry of Tourisms and Sports in Khwaeng Sawannakhet. For water tourisms promotion, there should be pleasure boat race nature and atmospheres on the two banks, promotion of floating markets to sell goods and food on boat, and promotion of dharma tourism for tourists who liked dharma on religious important days. For guidelines for management of safety of tourists, there should be night bazaar like that in Chiang Mai or the dark market in Luang Phra Bong by selling OTOP goods to promote villagers to earn incomes as distribution of incomes to local places thoroughly.

In conclusion, for the guidelines for management of the boat race tradition of the two Mekhong banks for cultural tourism promotion, the boat race tradition is an important tradition. It is a cultural heritage. There fore, it is greatly appropriate to conserve and promote the tradition for our children to adhere to this good tradition in the future.

